

PUDL

FRANCOUZSKÝ NÁZEV PLEMENE – CANICHE

Pudl je společenské plemeno nej-různějších velikostních rázů, barev a typů stříhů. Díky přirozené tendenci vyhledávat společnost člověka a také díky svému temperamentu je pudl výborným členem rodiny i výstavním exhibicionistou. Ne náhodou patří mezi nejoblíbenější plemena současnosti. Svě uplatnění nachází však i ve světě sportovní kynologie a to i v disciplínách, kde bychom jej nečekali. V neposlední řadě se pudl používá s velkým úspěchem pro canisterapii, jako pes vodící, ale i na práci například při vyhledávání drog.

Trocha historie

Předci pudla byli používáni pro lov kachen, odtud pochází i francouzský název plemene – Caniche, který pravděpodobně vzešel z francouzského slova Cane (zn. kachna). Němci naopak nazývají plemeno podobně jako my – Pudel. Tento název je opět odvozeninou, tentokrát německého slova pudeln (zn. máchat se ve vodě) či Pfudel (kaluž, rybník). Je patrné, že oba názvy naznačují spojitost s prací ve vodě. John Cajus ve

„Baby“ stříh je v současnosti snad nejoblíbenějším výstavním stříhem v Evropě.

svém díle z 15. století popsal psa Canis aviarius aquaticus, který je od hrbe-tu až po koneček ocasu vyholený, aby byl ve vodě pohyblivější. O tom, zda je opravdovým předkem dnešního pudla můžeme jen spekulovat. Nicméně podobná úprava srsti se nám zachovala až dodnes v podobě tzv. klasického stříhu pudla. Dnes je však tento stříh prováděn pouze pro estetické potřeby, nikoliv pro účely praktické.

Označení pudl náleželo v 17. a 18. století však veškerým psům s chundelatou srstí, bez ohledu na jejich původ nebo využití. S takovým označením se tedy můžeme setkat i u psů pasteveckých.

Stříh kontinentální je modifikací klasického stříhu, od kterého se liší dlouhou srstí na hlavě.

Křížením těchto psů s jinými loveckými plemeny se nám na světě objevuje pes, kterého Francouzi nazývají „barbet“ – i tento mezistupeň ve vývoji dnešního pudla se stříhově upravoval. Koncem 18. století se pudl dostává do popředí hlavně jako salónní pes společník. Jeho lovecké schopnosti již předčí jiná plemena.

V 19. století se můžeme setkat s označením „šňůrový pudl“. Tito psi se dnešním pudlům s nadýchanou srstí podobali jen minimálně. Jejich srst tvořila takzvané šňůry, stejně jako má dnes například komondor či puli.

První standard plemene pudl vydala Francie roku 1935. Nutno ještě dodat, že Francie nebyla jedinou zemí, která se hlásila k pudlovi jako země původu.

Pudl ve skandinávském stříhu, který není uznaný FCI standardem. Používá se pro domácí mazlíčky nebo psi seniory.

I Německo se o tento post ucházelo, avšak plemeno bylo nakonec definitivně přiklepáno Francii. V prvním standardu jsou uznávány pouze 3 velikostní rázy (trpasličí, střední a velký) a pouze 3 barvy (černá, hnědá a bílá). Dnešní standard je obohacený o jeden velikostní ráz - toy; a tři barvy – stříbrnou, meruňkovou (tzv. aprikot) a červenoplavou.

Šňůry versus kadeře

Kadeřavá srst neumožňuje odumřelým chlupům vypadávat pryč z kožichu, a tak zůstávají vypadané chlupy viset v srsti a spolu se stávajícími chlupy plstnatí a tvoří šňůry. Šlo spíše o módní šílenství 19. století. Úprava šňůrové srsti trvala několik hodin a psi byli kvůli oně okrase velmi omezováni. Pes s černou šňůrovou srstí nemohl dlouho pobývat na slunci, jelikož by jeho šňůry vyrudly. Problémy nastávali i při venčení a krmění. Navíc trvalo někdy i dva roky než srst dorostla do požadované délky. Srst se dokonce napouštěla olejem. Jednotlivé šňůry často dosahovali délky až přes půl metru. Jak rychle tento módní výstřelek přišel, tak také rychle odešel. Důvody byly jednoduché – údržba byla velmi náročná a psi údajně zrovna nevoněli. Pečovatelé měli plné ruce práce šňůry udržovat stejně tlusté a oddělené.

Ze šňůrového psa lze však udělat psa se zkrácenou srstí a to náležitou péčí a zkrácením srsti.

Nejen gaučák pro blondýny

Pudl je v podvědomí laické veřejnosti zafixovaný jako společenský pejsek hodící se jedině na gauč. Opak je pravdou.

Dvoubarevný pudl harlekýn, tato barevná varieta není uznaná standardem FCI.

Pudl je velice čilé plemeno, které miluje pohyb a najde využití v celé řadě psích sportů. Jak vyplývá z předchozích odstavců, byli pudlí předchůdci psi lovečtí – aportéři z vody. I pudl si zachoval svou tendenci k aportování a radost ze spolupráce s člověkem. Z široké škály dnešních sportů se můžeme nejvíce setkat s pudlem v agility, flyballu či dog dancingu. Díky své vytrvalosti a rychlosti je možné jej brát i ke kolu a bez problémů zvládá dlouhé vycházky.

Mnoho barev a velikostí

Málokteré plemeno nabízí tolik kombinací barevných variant a velikostí jako právě pudl. Lovečtí prapředci pudla měli údajně kohoutkovou výšku až 70 cm. Výška dnešních pudlů začíná u 24 cm a končí na 58 cm. Pudli se rozdělují do 4 velikostních kategorií. Toy pudl má výšku v kohoutku 24 - 28 cm, trpasličí 28 - 35 cm, střední 35 - 45 cm a velký 45 - 58 cm.

Z původních tří přípustných barev – **černé, hnědé a bílé** se nám dnes pudl představuje i v barvách jako **stříbrná, aprikot a červenoplavá**. Tyto barvy byly původně Francií opovrhovány, avšak všude jinde v Evropě se těšily velké oblibě. Na výstavě Crufts v roce 1966 v Anglii vyhrál titul Vítěz plemene pudl ve zbarvení aprikot a to dokonce ještě v době, kdy Francie toto zbarvení neuznávala. Nové zajímavé barvy se velmi rychle staly středem pozornosti i u chovatelů ve Francii, a tak nakonec tamnímu spolku nezbývalo, než je uzнат jako standardní zbarvení.

Kromě těchto standardem uznaných barev se můžeme setkat i s černou s pálením nebo harlekýnem. Na výstavách můžeme takové pudly spatřit mezi plemeny neuznanými FCI. Nutno

Stříhy pudlů

Chceme-li, aby náš pudl dělal svému plemeni čest, je nutné se jeho srsti věnovat. Náročnost péče o srst je dána volbou stříhu. A v případě, že plánujete s pudlem jezdit na výstavy, je péče o srst o to náročnější. Výběr kvalitního salonu není rozhodně věcí náhody, pro dosažení opravdu perfektního stříhu je nutné vyhledat odborníka, který má zkušenosti s výstavní úpravou pudlů. Současný standard uznává 3 druhy stříhů.

Stříh lví: Nazývá se rovněž klasický či standardní. Patří mezi nejstarší stříhy, avšak dnes se s ním setkáme jen málo. Pudl je na zádi oholen až k žebřům. Oholen je rovněž na tlamě a v obličejí. Hrudní a pánevní končetiny jsou vyholeny s výjimkou oblasti kolem patního kloubu, kde srst tvoří tzv. manžety. Ocas je rovněž doholován s výjimkou koncové bambulky. Modifikací tohoto stříhu je tzv. **stříh kontinentální**, který se od klasického stříhu liší dlouhou srstí na hlavě. Tato srst je vyvazována do tzv. **topknotu**. Stejně tak jako u stříhu klasického může mít pudl v kontinentálním stříhu vystříhaný libovolné znaky na zádi.

Stříh moderní: Precizní provedení tohoto stříhu je vidět jen málokdy. Obdoby tohoto stříhu jsou většinou prováděny u domácích mazlíčků, jelikož je oproti ostatním méně náročný na další údržbu. Srst je ponechána na celém těle, kromě obličje a spodní části krku.

Stříh anglický: Nebo také sedlový. U tohoto stříhu se ke lvímu stříhu doplňuje a stříhem modeluje srst na zádi do tvaru „sedla“ – na pánevních končetinách se tvarují například náramky nebo manžety, na hlavě topknot.

Variací tohoto stříhu je také tzv. **„baby“ stříh**, který je v současnosti snad nejoblíbenějším výstavním stříhem na evropském kontinentě.

V Americe se naopak nejčastěji setkáváme s tzv. **kontinentálním stříhem**.

Správným výběrem stříhu a jeho kvalitním provedením je možné zakrýt drobné nedostatky a nahnat tak drahocenné body na výstavě.

Anglický stříh

Baby stříh

Moderní stříh

Kontinentální stříh

ovšem podotknout, že základní genetickou vlastností pudla je jednotnost barvy.

Jaký je?

Povahu pudlů ovlivňuje několik faktorů, na které bychom si při výběru měli dát pozor. Hovoříme o plemeni, u kterého má nejmenší zástupce cca 25cm v kohoutku a nejvyšší jedinci mají až 60cm. S výškou roste samozřejmě i síla a sebevědomí psa, stejně tak nároky na jeho ovladatelnost. Měli bychom tedy počítat s tím, že toy pudl bude více ostýchavější a submisivnější než pudl s 60cm v kohoutku.

I barevné rázy mají dispozice ovlivňovat povahu pudla. Obecně je možné říci, že

nejméně ovladatelní jsou pudlové klasických barev (černá, bílá, hnědá). Jsou klidnější a snáze zvládnutelní i pro starší lidi nebo děti. Naopak pudlové zbarvení aprikot, červenoplavý a stříbrný by měli mít majitele s pevnější rukou, který udrží jejich temperament v patřičných mezích.

Pudl je výborným společníkem, ať už do rodiny s dětmi nebo jako společník pro starší lidi, tak i pro jedince sportovněji založené či výstavní nadšence. Je rád v lidské společnosti a snadno se přizpůsobí životnímu stylu majitele. Soužití s jinými psi je z jeho strany bezproblémové. Za zmínku stojí, že pudl je, podle statistik, co do inteligence na druhém

Barevná varieta black and tan (černá s pálením) není uznaná standardem FCI.

místě za border kolí. Nezapomeňte ale, že až teprve správná výchova udělá psa takového, jakého ho chcete mít (a to platí nejen u pudlů).

Péče o srst

Srst pudla se skládá jako u všech ostatních plemen z podsady a pesíků. Pesíky se však v tomto případě částečně přeměnily na podsadu a srst je tak jednodušší. Pudl je plemeno, které při správné péči o srst vůbec nelíná. Proto je nutné srst pudla pravidelně upravovat – česat a přibližně po dvou měsících ostříhat. Pokud však máte se svým pudlem výstavní ambice, budou vaše návštěvy salonu samozřejmě častější.

Zdravotní problémy

U pudlů byly zaznamenány dva problémy. U pudlů toy a trpasličích to je tzv. vykloubení česky (luxace patel). Nejde o problém specifický pouze pro pudly, jsou jím postižena další miniaturní plemena jako například čivavy. Přílišnou miniaturizací dochází k postupné degeneraci kloubů. K následnému vykloubení může dojít při úrazu, ale dispozice jsou dány i geneticky. Většina psů s tím-

to defektem se pak musí operovat. Jedinci s PP jsou veterinárně kontrolováni a svědomití chovatelé psy s vysokým stupněm do svého chovu nezařazují. Stupnice vykloubení česky je od I. – IV., od nejlehčího po nejtěžší stupeň. Veterináři určí stupeň pohmatem nebo rentgenovým snímkem.

Druhým nejčastějším problémem je PRA (progresivní retinální atrofie) – postupná degenerace sítnice oka. Projevuje se zhoršením zraku a končí slepotou. Její vývoj je však možné zpomalit. Nemoc je opět dána geneticky. Dnes je již možné pomocí krevního vzorku a pred-PRA Optigen testu určit, zda je náš pes čistý (clear), přenašeč (carrier) a nebo touto nemocí postižený. Vhodným výběrem rodičovského páru, kde jeden z rodičů je tzv. čistý, je pak možné zaručit, že štěňata nebudou nemocí postižena. Ani tato nemoc není charakteristická pouze pro pudly ale pro řadu dalších plemen.

Není chovatel jako chovatel

Jako většina oblíbených plemen i pudl ztrácí na své dobré pověsti kvůli chovatelům, kteří vlastní psy bez průkazů

Pudl střední aprikot. Srst na hlavě je vyvazována do tzv. topknotu

původu a s nepřilíh velkým rozmyslem na nich produkují „pudly“. Rodiče štěňat buď nejsou čistokrevní, nebo byli z chovu vyloučeni kvůli vážným vadám – zdravotním či povahovým. Pokud se rozhodnete pro štěně bez PP, nemůže vám nikdo zaručit, že z něj opravdu pudl vyroste. A to jak po stránce exteriérové, tak i povahové. O zdravotních rizicích ani nemluvě. Z předchozího odstavce je jasné vidět, že svědomití chovatelé, kteří berou chov pudlů vážně a není pro ně jenom způsobem jak si přivydělat, vybírají chovné jedince tak, aby minimalizovali defekty jak zdravotní, tak povahové a exteriérové. Každý pudl musí projít před zařazením do chovu bonitací a podrobit se zdravotním testům. Pak už záleží jenom na svědomí chovatelů, kterého psa si pro svou fenu vyberou. Kluby rovněž provádí protokolární kontrolu štěňat u chovatele. Tento protokol by měl chovatel každému novému majiteli předložit k nahlédnutí. Proto i vy jako zájemci o štěně vybírejte chovatelskou stanici pečlivě.

Text: **Eva Černohubová**

S přispěním rad chovatelky Nadi Klírové
www.arcanus-iliria.com, www.kchp.cz

Foto: **Renata Hofmann**, www.konepsi-kocky.cz

Eva Černohubová

Pudl se nehodí jen na výstavy, je i skvělým společníkem při výletech přírodou.

